

Via Veritatis Ad Vitam Sev Exercitia Spiritvalia

Haineuve, Julien

Antverpiae, 1652

Sexta Veritas. Nos, quòd summi peccatores non simus non ideo non esse in statu pessimo periculosissimoq[ue], quandoquidem tepidum esse in Dei seruitio, maius malu[m] sit, quàm esse frigidum. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60125](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60125)

S E X T A V E R I T A S.

Nos, quòd summi peccatores non simus, non ideo non esse in statu pessimo, periculosissimo que; quandoquidem in Dei seruitio tepidum esse, maius sit malum, quàm esse frigidum.

Vtinam frigidus esses, aut calidus, sed quia tepidus es, & nec frigidus, nec calidus, incipiam te euomere ex ore meo. Apoc. 3.

M E D I T A T I O.

de sexta veritate.

I. P V N C T V M.

Declaratio dictæ veritatis.

Habe præ oculis scopum peculiarem hodiernarum meditationum qui est, ut explorata habeas damna, ex naturæ tuæ motibus, nisi compescantur, prouenientia, & quomodo illi à fine te tuo deflectant. Iam nunc vidisti, quàm te præcipitent in malum, & malum istud grauius esse ac periculosius, quàm existimerur, cum ob multitudinem, tum ob atrocitatem scelerum, inde velut è fonte manantium, quæ vel ignoramus, vel par-

D. S.

rim

S E X T

tim dissimulamus, eò quòd vbi naturæ im-
 petus est & affectio, ibi ignorantia & cæcitas
 non desit. Quod modò per sextam hanc ve-
 ritatem tibi proponitur, apertissimum est a-
 priores stabiliendas, & ad inculcandum ani-
 mo horrorem eius periculi, quod in peccati-
 tuis est, & in perueris illis naturæ motibus
 velut eorum causa, vt prætexere nihil omni-
 no possis ignorantia tuæ aut cæcitati, (a)
 tam manifestum, in quo versaris periculum
 non animaduertas. Nam quidquid duabu-
 postremis veritatibus poteras obiecisse, et
 noxas illas, si quas admittis, esse defunctorias
 ijs sua adesse remedia siue in confessionibus
 siue in alijs medijs, ad eas reparandas, oppor-
 tunis; denique dices, te, re bene perpen-
 è pessimis non esse, procul esse vt velis
 admittere quidquam graue & animo mali-
 gno; at quod negligentias, & fragilita-
 tes attinet, tam sanctum neminem repe-
 riri, qui his vacuus sit, tibi tuas imper-
 fectiones esse, alijs suas, fidendum Di-
 uinæ bonitati, cui perspecta est nostra
 infirmitas, & commiserationem mouet.

Talia sunt naturæ adhuc obluētantis ar-
 gumenta, quæ persuadere nobis nititur, vt
 in possessione suarum inclinationum &
 commodorum relinquatur. Nam reuerà,
 nisi id occultè nobis persuasum foret, nos è
 pessimis

(a) Scito, & vide, quia malum & amarum est, te re-
 liquisse Dominum Deum tuum, Ier. 2.

pessimis nullos esse, neque in ista viuendi ra-
 tione tantis obnoxios periculis, quanta de-
 nuntiantur, maiori studio curaque nostræ
 salutis negotio prospiceremus. At en tibi
 respondetur terribilibus illis verbis, quæ sex-
 tam veritatem constituunt: Noxas tuas non
 esse noxas defunctorias, aut meræ fragilita-
 tis, vt tibi quidē videtur, sed assuetudinē con-
 firmaras, (a) sed malitiæ plenas, & quamuis
 malitia non videatur tam atrox & periculo-
 sa, quàm aliorum quorundam, & peccata
 tua, si cum grauioribus componantur, sint
 leuia, nihilominus ab illis in te cōstitui quen-
 dā habitum mentis & conscientiæ, qui tepor
 & languor animi nuncupatur, longè sanè pe-
 riculoser, quàm sit status sceleratorum,
 qui tam frigidi quidem sunt in Diuino ser-
 uitio, vt eidem, quàm tu, minus vacent, mi-
 nori tamen pereundi periculo exponuntur,
 quàm tu, nisi attendis.

Cogira igitur modò, quid sit, esse tepidum in
 seruitio diuino: quid tibi videtur? quam censes
 aquam esse tepidam? illam nimirum, quæ nec
 frigida est, nec calida; ad eum modum, tepi-
 dus ille in salutis suæ negotio dicitur, qui nec
 bonus est, nec malus; qui tã bonus non est, vt
 sit in eo statu, (b) quem & propria conditio,

D 6

&

(a) Veruntamen scito iniquitatem tuam, quia in
 Dominum Deum tuum prauaricata es. Ier. 3.

(b) De his fusè Cassian. l. 10. Mon Insti. de Spir.
 Acedia. & coll. 4. cap. 19.

& gratiæ diuinitus concessæ requirunt; neque tamen etiam improbus est, ut omnem conscientiæ sensum amiserit, velitque animus adicere ad ea crimina & flagitia, quæ ab aliis perpetrantur. (a) Ille est, qui iuramentis, qui furtis, qui impudentibus mendacijs abstinet, qui nollet quemquam occidere, aut gradamno violare, qui ebrietatis, libidinisque crimina abominatur. (b) Persona est, cui nihil minus obijciat, quæ sacro Missæ quotidianæ interest, & sæpe Domini membra accumbit; quæ (si placet) Ordinis Ecclesiastici, aut etiam Religiosi; quæ meditationem habet usum, & nonnunquam se abdit in spirituales octo dierum exercitatione. Sed de cætero, persona est, quæ abunde suis motibus & affectibus naturalibus quibuslibet indulget, & quos frænare non sat agit, nisi tum cum de peccato manifestè mortifero agitur. Est, quæ quidquid amat, amat vehementer; quæ opum, honorum, & commoditatum suarum est percupida, adeo ut aduersi si quid accidat, ægrescat animo; grauemque iacturam æstimet, si quid de fortunis, de boni nominis opinione, quæ pollebat inter homines decerpatur. Est persona tum humilis demissique animi, cum a nemine vilipenditur; tum comis & affabilis, cum versatur inter eos, quos naturæ genio complectitur.

(a) Greg. 3. p. pastor. admonit. 25. (b) S. Bern. ser. 6. de ascens. Dom. & 65. in Cantic.

tur; tum patiens, eum nihil molestiarum inferatur; tum pia, cum voluit elegātem libellū, cum sapidæ meditationi vacat, aut tenero aliquo deuotionis gustu imbuitur; quæ denique speciosis verbis & suspiriis Dei amorem contestatur. At si contemnitur, si oppugnatur, si aliquo incommodo afficitur, si aliqua rerum diuinarum nausea subrepat, si factis ipsis prodenda sunt Divini amoris argumenta, iam nec humilitatis, nec mansuetudinis, nec patientiæ, neque charitatis, neque deuotionis quidpiam meminit, breuiter, ex illis est, quos S. Paulus (a) dicit, *habere quidem speciem pietatis & probitatis, virtutem autem eius abnegare*, hoc est, in effectum non educere: non quod hypocritæ sint aut simulatores, absit; optimè, ut illis quidem videtur, & pro viribus agunt sua, at non credunt, plus fieri oportere, aut posse se illud etiam exequi, quod molestum experiuntur & difficile. Vellent ad sanctitatis fastigium conscendere sine virtute, aut virtutem adipisci non coercitis suis affectibus & propensionibus; aut has non coercere, nisi cum fieri sine molestia potest. Id enim vero est, esse tepidum, est versari in statu periculosiore, quam si frigidus sis, quam si viuas eorum sæcularium instar, qui tanto perè non applicant se pietatis officijs, qui que subinde etiam grauib; se criminibus obstringunt.

Quod

(a) 2. *Timoth.* 2.

Quod si actiones & statum præsentē horum tepidorum, & horum frigidorū spectes, fatē- dum est, tepidorum actiones nō esse tam pra- uas ac sceleratas, quā sint frigidorum, ac sta- tum illorum præsentē videri magis innoxium, quā aliorum, quorum viuendi ratio pæne perfidia & vitijs scatet: verū si spectes totam illorum vitam, & dispositionem animi in v- trisq; vel ad recipiendas vel repellendas gra- tias diuinitūs oblatas, vt saluti suæ operētur, aio tepidorū periculū maius esse, quā frigi- dorū, & ab his, quā illis, plus boni posse spe- rari: ad eum modum, quo dicimus puerum spei esse melioris, & olim doctrinā anteiturum alteri firma iam ætate viro, qui in præsentī tamen puerum eruditione superat, si puer in- genio est acutiore, illoque melius, quā alter, vultur; Ita intelligenda sunt verba Seruatoris, dum frigidum mauult, quā tepidum, non enim sensus est, quod tum, cū persona est tepida, minūs accepta sit, quā alia, quæ tum frigida est, sed quod, cū necesse sit vtram- que resipiscere, & ad meliorem frugem con- uerti, vt à Deo constitutum perfectionis gra- dum assequatur, (a) difficilius conuertenda sit illa quæ tepet, quā quæ frigēt; minus con- uertetur Pharisæus, quā Publicanus, & faci- liūs ad fidem reuocabitur hæreticus aut infi- delis, quā Catholicus, quā Ecclesiasticus,

(a) Sicut ante teporem frigus sub spe est: ita post frigus, tepor in desperatione, &c, Greg. supra.

aut Religiosus mores suos reformabit. Itaq; absolute loquendo, mauult Deus illos frigidos quàm hosce tepidos, illos enim experientur suis gratijs paratiores, obsequentioreſque, quàm hosce alios, qui continuo ijs resistunt: magis, fateor, hi peccant, sed ex ignorantia & fragilitate; at alij post tantam notitiam & tam frequentem confessionis vsum, meritò ex malitia peccare censentur.

Si gratiæ tepidis collatæ, fuissent oblatae frigidis, maiorem ex illis quæstum hi fecissent; ideoque Deus ab istis auferet, quod his conferat; & erunt nouissimi primi, & primi nouissimi. In locum Esau succedet Iacob, & fratres suos præuertet Ioseph; sedem Saulis, Dauid; Absalonis, Salomon; Esther, Reginæ Vasthi, Christiani. Iudæorum; Indi, Europæorum occupabunt; Itaque vides frigidos incallescere, & tepidos relinqui in sua tepiditate: & sicut aqua tepida faciliùs coit in glaciem eamq; duriozem, quàm aqua natiuo suo frigori relicta, sic animaduertes neminẽ ducere vitam probrosiorem, & minore spe frugis melioris, quam eum, qui à pia viuendi ratione elanguit, aut qui vitæ deuotæ & spiritali, quã profitebatur, non plenè ac integrè se addixit, is enim iniuriam facit. Deuotioni quam ludibrio exponit, dum vnus vitium sic ex naturæ impetu viuentis, trāscribitur in alios eius generis homines deuotos, vulgoq; dicantur & ipsi suos males pati, nec minùs ceteris affectuum

Etuum perturbationibus agitari: atque irascuntur illos impij, ac in sua impietate confirmantur.

Ah! respuit IESVS eos ministros, qui duobus Dominis famulantur, aut vno tantum pedem in viam salutis calcant, planè dicendum est, cuius simus Ministri, Christine, an naturalis nostri appetitus? nam alias pronuntiabit ille, cuius velit esse Dominus, eligetque potius illum, qui penitus aberat ab eius obsequijs, quam hunc, qui mediam & accisam illi seruitutem seruiebat. O mi IESV, facile periculum aduerto, quod tepidis imminet, sed illud video tantum esse, tamque manifestum, ut aegrè credam, me ex eorum esse numero, propter optima tibi seruiendi desideria, quibus ardet animus meus. Quare rogo te, ut me illustres, quò me ipsum, hac in re, cognoscam.

II. P V N C T V M.

Aduersio ad vitam antea actam, & statum presentem.

COnstat, facilè nos assentiri veritatibus, quando nos non contingunt: at si inuoluunt nos, tamq; validè impetunt proprium nostrum amorem, ut accidere veritati non liceat, quin nos ipsos damnemus, tunc enim verò effugia quærimus aut ex parte veritatis, in molliorem, nobisque commodiorem sensum

sum illam interpretando, aut ex parte alicuius pij affectus, quo in veritatem & virtutem ferimur, nobis persuadendo minas illius ad nos non pertinere itaque elabi illam sinimus sine vlllo fructu, aut vitæ emédatione.

Primus igitur affectus hic sit dolor & detestatio præteritorum, quòd cum toties audieris hanc veritatem, non tamen pro eo ac oportebat, apprehenderis; non credendo, te esse ex illis tepidis, quibus tales minæ, pœnæque denuntiantur, quales fert illa sententia, quam pro fundamento sextæ veritatis proposui.

Secundò penitiùs te scrutare, & vide an tantùm ferueas, quantum deberes, tu qui asfides fornaci, & tantum quotidie gratiarum accipis, quantum sufficeret regnis integris conuertendis. An non tu ille es, qui tui contemptum non amas? qui respuis patiendi occasiones? qui tantùm inter amicos mansuetus es & comis? quique virtutem tuam potiùs collocas in tenero quodam gustu pieratis, quàm in seria tuorum appetituum victoria? quidni igitur sis ex illo tepidorum numero, quos veritas affatur? Excutiamus paulò accuratiùs & cum otio mores omnes nostros, vtrum ad virtutem, an ad nostros appetitus conformati sint; Examinemus virtutes nostras, vtrum integræ sint, an imperfectæ, vtrum conformes sint luminibus, cognitionibus, & sensibus, quos de illis Deus nobis-

nobiscum communicat, an verò procul dis-
sentiat; ad mensuram enim gratiarum ac-
ceptorum, aut pro status nostri ratione ob-
latarum, expendenda est virtus nostra & vita,
non verò ad comparationem aliorum, quibus
forsitan Deus tantas non contulit gratias, ac
nobis. Nisi te ipsum palpes, causam saltem
habebis suspicandi, te non esse, ex feruentio-
ribus, & proximè te ad tepidos accedere: aut
si tibi assentaris, multò magis metue, ne obse-
quaris proprio tuo amori, eo potissimum
tempore & occasione, quo nullum illi fræ-
nando vincendoque aptius esse potest, hoc
est, tempore orationis: ecquid fiet alibi, ubi
apertè regnat & dominatur? Tandem, etiam
præterita sic essent, præsentiaque, ut nulla te-
poris nota tibi adhæresceret, an nullum fu-
turis temporibus periculum est? ut nihil al-
liud deesset, quàm is, de quo dixi, timor in
magno es elanguendi periculo, solus enim
hic timor sanctos & maximè feruentes in
suo feruore conseruat. *Nusquam est securitas,*
ait D. Bernardus, (a) *nec in celo, nec in paradisi-
so, nec in mundo: Nam de celo Angelus, de Para-
diso Adam, & de schola Christi Iudas excidit. Non
locus homines, sed homines locum sanctificant.*

III. P V N-

(a) *Serm. de ligno, fæno, & stipula.*

III. P V N C T V M.

Propositum in futurum.

ID ergo tibi nunc faciendum est, vt primò, falsis illis persuasionibus, quæ timoris expertem te faciunt, animum exsoluas, tibi que ad viuum proponas eas considerationes & argumenta, quæ tam luculenter persuadeant te tepidum esse, quàm verum est, te non posse venire in censum feruentissimorum, perfectissimorum que. Secundò, vt non instituas comparationem tui cum alijs, nec status tui, cum imperfectiore, quasi non esses ex pessimis, & in maximo periculo non versarere, cum videris opus non esse, vt sis ex pessimis, quo tepidis adnumereris, & tepidum, ea solùm ratione, quod tepidus sit, in maximo versari periculo. Tertiò, vt non fidas pijs quibusdam affectibus, & bonis melioris vitæ desiderijs, nisi ad res ipsas & facta accedas: nam istud proprium est tepidorum, quos, vt loquitur Sapiens, (a) *desideria occidunt, vt nolint quidquam manus illorum operari, sed satis esse putent, si tota die concupiscant & desiderent.* Quartò, ne culpam in occupationes tuas, in tuam fragilitatem, in difficultatem virtutis, conijcias, nihil enim aliud à te requiritur, nisi quod cum Diuina gratia potes præstare. Quinto, vt persuasum habeas, te necessariò

(a) *Proverb. 21.*

cessariò aut calidum, aut tepidum, aut frigidum esse; quòd si conscientia tua postremum te non adscribit, eadem quoque non patitur vt te primis & perfectis accenseas; quid superest igitur, nisi periculosum illud medium quod nec debitam bonitatem habet, nec suam malitiam agnoscit?

Ne pures tepiditatē in eo dumtaxat consistere, quòd quis animi euagationes & languorem in pijs exercitijs suis patiat, portio ista mali est, (a) non totum malum; in corde istud residet, diuiso, & in duas partes sectarum quarum alteram Deo concedis, alteram creaturis, aut tuo ipsius amori. Atque istud propriè tepidum constituit, creatque horribilem illam Deo nauseam vt à vomitu & reiectione continere se non queat; vult enim, aut te filium totum, aut te totum tibi.

Hoc igitur sit propositum tuum, quando quidē nunc agnoscas periculum à misericordissimo illo statu languentis animi, doleasque te pro eo vixisse hactenus, ac desideres ex eo tantum emergere, vt te integrè pleneque tradas Diuinae maiestati; vt velis per gratiam, te ipsum adorari; vt cogas te rationi acquiescere; vt expedias pessimo ductu affectuum & propensionum tuarum naturalium, (b) vt Spiritum S. ducem habeas, qui te docebit nihil ambulare aut appetere, nisi ad normam diuinam

(a) *Diuisum est cor eorum, nunc interibunt.* Osce 12.

(b) *v. Hebr. 12.*

voluntatis, & nullo modo ad leges immoderatorum tuorum affectuum; suis enim affectibus non amplius obsequi, est tepiditatem excussisse, cum soli affectus inordinati nos à Deo seungant, causæque sint, & teporis nostri, & malorum omnium inde promanantium.

Anime mi, præclare te locutum arbitraberis, quando dixeris Deo, te totum te illi consignare, (a) verum discite hodie, dum te illi consignas, addendum esse itidem nolle te amplius viueretuis commodis, neque ex cupiditatum tuarum impulsu: serio enim donare se Deo, est, se inde non abstrahere. Illius omnes sumus, etiam tacentes, sed ab illo abstrahimus nos, dum appetitui obsequimur, itaque donare se illi est, huic non amplius obsequi.

(a) *Si reuerteris Israel, ad me conuertere, si abstuleris offendicula tua à facie mea. Ier. 4.*

COMPENDIUM MEDITATIONIS in sextam veritatem.

I. PUNCTVM.

Declaratio eiusdem.

Ipsè Christus est, ipsa veritas, quæ in hac sexta veritate loquitur, vt de ea dubitari non possit: sed hoc inquirendum tibi est: quomodo hæc veritas cæteris succedat, quomodo

do quis frigidus aut tepidus esse possit in Divino servitio, & qua ratione malit Deus frigidus, quàm tepidos.

Primo igitur, quia credere posses, te non esse ex pessimis collatione cum alijs facta, qui licentiùs vivere tibi videntur, adeoque nec expositum ijs periculis, in quæ te peccata tua & propensiones naturales præcipitant, ut tibi præcedentes veritates patefecerunt: additur hæc, ut falsa illa persuasione eximaris, quâ putas te pessimis non adnumerandum, asseveranterque pronuntiatur, tepidum, id est minus sceleratum, qualem te existimas, in maiore versari salutis suæ periculo, quàm frigidum, aut hominem scelestiorem, magisque infamem: An non aptè, ad errorem ex animo tuo detergendum?

Considera 2. Esse tepidum in servitio divino, est, non esse deditum manifestis illis criminibus iurandi, sacrilegis dictis violandi numen, fovendi odia, & pravas machinationes; verbo, est non vivere eâ morum licentiâ quæ religionem extinguat; quæ suffocet conscientia, id enim propriè ad frigidus pertineret: at tepidum esse, est, tangi aliquo divini timoris & amoris sensu; est frequentare sacramenta, imò meditari, & subinde sacris exercitationibus vacare; est, positis illis omnibus indulgere suis affectibus naturalibus & è propensione sua vivere, donec de committendo peccato manifestè mortifero agitur; vena-

lia

lia insuper habere; virtutes verò tu exercere, cum fieri sine molestia potest : quod ad inspirationes & divina consilia attinet, pro libitu acceptantur aut negliguntur ; denique ex arbitrato formatur devotio , mixtura fit ex Evangelio & mundo , illius aliquid omittitur, ut plus huius interatur ; nec calidus quis est, nec frigidus, nec bonus, nec malus , nec virtuosus, nec vitiosus, sed de utroque aliquid participat; id demum est , Tepidum esse , sic vivere: & si futura spectes, est vivere in maiori periculo, quàm esse frigidum : Cum enim utrique incumbat necessitas sese recipiendi ad frugem meliorem , facient id frigidi promptius, quàm tepidi; Publicanus citius , quàm Phariseus, citius Peccatrix , Samaritana , & Cananæa , quàm illæ filia Ierusalem , quæ Christo patienti ex commiseratione illacrymaræ sunt : nam illæ periculum frigoris sui facilius advertent, quàm hæ sui teporis ; illæ minùs divinis gratiis abusæ sunt , quàm hæ tepidæ personæ , quæ maiora gargarum dona ut libitum est vel admittunt, vel reiiciunt, ô quàm horrendum est , promptam habere gratiam & media Deo perfectè serviendi , & illi non servire, nisi imperfectè, aut se illis, qui Deo non serviunt, præferre.

II. PVN-

II. PUNCTVM.

Aduersio ad praterita & presentia.

ET si ægrè posset intelligi, quo pacto grauius periculum sit Tepidorum, quam Frigidorum, quia tamen id veritas testatur, credis; sed credisne illã in te intorqueri? nõne times, ne sis ex eorum Tepidorum numero? quid hactenus existimasti? quid censes modo quo in statu te reperis? An non tu es, qui nec cogitationem quidem admittere velle atrocium illorum criminum, à quibus alij redduntur infames, sed an non idem etiam tu, qui nec cogitare quidem vis, quo modo ad eam perfectionem contendas, quæ & statui tuo propria est, & ad quã gratia quotidie te vocat? ecquid igitur cogitas, nisi hæere in periculoso illo statu tepiditatis, qui inter frigus & fervorem medius est? nam sicut non es in frigore & graviori flagitio, ita nec existis in fervore & summa perfectione, in quo iuxta conditionem tuam, & gratias eo nomine tibi concessas, esse te deceret; quare nihil superest aliud, nisi vt in tepore sis, qui nec frigidus es nec calidus, sed inter vtrumque; aut si in presentia nondum sis, verseris in maximo huc labendi periculo, nisi fias ferventior, & metuas

à fer.

à feruore tuo desciscere : hic sacer metus in
suo fervore sanctiores conservat & tutatur.

III. P V N C T V M.

Propositum in futurum.

ET, vt eo te liberares errore, quo putas te
pessimum non esse: Est vt agnoscas peri-
culum status tui, & istud periculum non
provenire aliunde, quàm ab affectibus tuis
naturalibus quos frænare non niteris; nam
illi diuidunt cor tuum, & in Creatorem &
creaturas partiuntur, quod aded displicet
tantæ Maieitati vt malit omninò non amari
à te, quàm partim amari; ideoque te prorsus
totumque sic permittet tuis affectibus, vt
eum amplius amaturus non sis, nec tamen
hoc credes: Quare statuendum est, vt vel to-
tus sis Dei aut totus tuarum cupiditatum; vt
vel vni Domini seruias, vel nulli; tales enim
illi duo Domini sunt, vt alter alterum non fe-
rat. Neque proderit si dicas Deo, te illius esse
seruum, illum Dominum, nisi tuos quoque
affectus illi subijcias: tali enim pacto illius es,
sic seruis illi, sic ille Dominus tuus est: aliàs,
nisi hoc feceris, ab illo te emancipas, seruitu-
tem excutis, & ille Dominus tuus esse de-
dignatur.

E

CON-

CONSIDERATIO SECUNDA
in secundum diem.

*De distributione diei & actionum
quibus ratione status tui incum-
bendum est, & de bono usu tem-
poris.*

1. **C**ollocare te in Dei præsentia, & petere ab illo lumen, ut eius voluntatem, ac melius distribuenda tua tempora, cognoscas.
2. Vide, quanti referat, tempus suum bene collocare, ad hoc, esse viuendum ordinatè, & ut benè ordinentur actiones exteriores, componenda esse interiora, & statuendum, non aliter, quàm ex ratione, viuere.
3. Si status tibi ordinem aliquem præfixit, quomodo illum observas? an non tuarum commoditarum, quàm Communitatis maiorem ducis rationem? & in rebus communibus, quas facis, facisne eas modo quodam peculiari, spiritalique, qui solum Deum spectet, eius que beneplacitum: vel potius ritu quodam communi, defungendi utcumque muneris causà, & ob respectus humanos!
4. An non habeas aliquot diei horas, quæ

quæ sint omninò tui iuris, quæ nihilominùs inutiliter diffluant, quòd exactè non serves ordinem, quem tibi præscribere deberes.

5. Hic ordo potissimùm pender à tua conditione, & tua conditio meliùs administrari non posset, quàm hoc ordine bene constituto.

6. Exemplum cape ab ordine quem in hisce Exercitijs præfixi; nòne fortunatum te reputares, si semper viueres tam ordinatè, quàm vivis modò? vide an non posses in futurum ita diem totum distribuere; aut saltem vide quid distribuere possis, & si ampliùs non potes, id inde potiùs oriatur, quòd nequeas, quàm quòd nolis.

7. Existima te non minùs vivere debere secundùm regulas rationis, quàm Religiosus ad regulas instituti sui obligetur, & quòd hic ordo, quem tibi nunc præscribis, regulas rationis constituat.

8. Si quibusdam casibus dictaret ratio præscriptum ordinem esse invertendum, absque periculo potes obtemperare rationi, cui præscriptus ordo innititur; sed cave, ne loco rationis, audias appetitum, de quo si vel minima subit mentem dubitatio satius semper est, inhærere ordini prudenter constituto, quàm ob speciem subitò occurrentem, illum immutare.

9. Cogita, num Ratio non sit modò meliùs disposita vt iudicet, quando tibi surgendum

gendum, incumbendumve sit, quam tum cum natura suis commoditatibus immerita est, aut quando alicuius incommodi metu angitur, qui iudicandi vim inflectit, & pro ratione & regula, proprium amorem, naturæque procliuatatem obtrudit.

10. Idem forma iudicium, de pluribus alijs occurrentibus per diem casibus, in quibus natura sui suorumque commodorum studiosa semper suadebit rationem esse, tametsi reuera metus sit affectus naturæ sibi indulgentis, aut incommoda auersantis.

11. Aduerte animum ad præterita, & agnoscas, an non sit ea naturæ indoles, & ab illa te decipis passus.

12. Suspectas habe opiniones & sermones nonnullorum, qui fortè dicent: quòd se adstringere ad certum ordinem, sit Spiritui sancto resistere, qui maiorem exigit animi libertatem, & minorem adhæsiorem: vt enim huius sermo secundum quid, verus sit, de cæteris tamen periculosissimus est.

13. Verum est, si quando Spiritus sanctus nobis manifestat voluntatem suam ab ordine nostro alienam, ordinem relinquendum esse, vt eius voluntati fiat satis; & quòd propterea non oporteat nos esse sic affixos regulis, quas ipsi construximus, vt non simul semper prompti paratique eas illius consilijs posthabere: at periculosa consecutio hinc infertur, omnes ergo omittendas esse

regula

regulas & ordinem viuendi, quandoquidem Spiritus ipse S. (a) in sacris litteris etiam præcipiat, vt illas constituamus, easque sequamur, & sancti omnes non vixerint, nisi ordinatè.

14. Deliberandum non est, an sequendæ sint motiones spiritus Sancti, quando perspectæ sunt ac exploratæ, sine dubio enim sequendæ sunt: verùm hoc dubitari meritò potest, an motus omnes, quos nos sentimus, sint peculiare Spiritus sancti motiones?

15. Eam ob rem vsus Directoris perquam necessarius est, vt & diffidentia sui, & oratio.

16. Sed potissimum dispositio animi in omnem partem indifferentis, & ab omnibus rebus humanis & naturalibus auulsi; quod ad spirituales verò attinet, plurimum refert abnegatio proprii iudicij: nam hæc potiùs affectio, & hoc iudicium proprium Spiritui sancto resistit, quàm ordinis seruandi Propositum.

17. Ne putes satis esse, quod cuncta suis quæque temporibus peragas, nisi etiam peragas modo perfectissimo; sed pura, aliquam esse partem perfectionis illorum, si suis temporibus peragantur.

18. Ne tam sollicitus sis vt scias, quomodo perfectè fieri possit, quod tibi faciendum

E 3

dum

(a) *Omni negotio tempus est, & opportunitas. Eccl.*

8. *Omnia honestè, & secundùm ordinem fiant.*

1. Cor. 14.

dum est, quàm vt tam perfectè facias, quàm scis: nam fideliter explendo, quod nosti, mereberis plura discere, & cognoscere.

19. Acquiescas virium tuarum modulo, cum Deusei acquiescat, sed neque tibi parcas in ijs, quæ poteris cum gratia, & credenos, si volumus, plus posse, quàm credamus.

20. Pete à Deo veniam culparum aduersus hasce veritates admissarum, & temporis malè collocati: implora eius gratiam, ad emendationem, & firma statue emendandi proposita: ni feceris, euades culpabilior maximè cum de exteriori morum compositione agitur, quæ magis, quàm interior, à te pendet.

LECTIONES.

Ex sacris litteris Caput 1. Isaiaë & 7. Epistola ad Romanos.

Ex libello Exercitiorum, De Examine generali Conscientiæ & 4. Exercitia seu Meditationes de peccatis.

Ex Thom. de Kempis. Caput 6. & 21. l. 1. 54. l. 3.

TER.